

QUATRE LLIBRES DE CIÈNCIA ASSEQUIBLE PODEN AJUDAR-NOS

UN OBSEQUI DE LES SEVES EDITORIALS I AUTORS ALS LECTORS DE L'AGENDA

Sense informar-nos sobre la nova visió científica sobre el cosmos i la natura, només podrem continuar sentint-nos en el mateix "món precientífic" en el qual van viure les generacions passades... Per assumir la nova visió integralment ecològica cal apropiarse a obres divulgatives de la visió científica actual, per canviar amb això tant la nostra visió intel·lectual com la nostra sensibilitat cordial envers la natura i el cosmos.

Amb alegria presentem quatre obres, generosament regalades enguany als lectors de l'Agenda pels seus autors i editorials. Les quatre són plenament recomanables, tant per a la lectura individual com per a prendre-les com un text base sobre el qual debatre en grup, a la comunitat... un capítol a cada sessió. Presentem una visió general de cadascuna.

***Polvo de estrellas.* David MOLINEAUX. Edició original de Casa de la Paz, Santiago de Xile. Edició digital de l'Agenda Llatinoamericana, refosa i actualitzada, 2016.**

L'autor es proposa presentar-nos el *nou relat del cosmos*, és a dir, la nova visió de la història de l'univers que la ciència moderna ha aconseguit el darrer segle. En capítols successius ens presenta el desplegament del cosmos, des de la gran explosió inicial, la formació de les estrelles i les galàxies... fins a l'aparició del sistema solar i la nostra terra; el sorgiment de la vida, les primeres bactèries, els organismes multicel·lulars, la vida animal en el mar, la seva sortida de l'aigua, la seva conquesta de la terra ferma...; la visió actual de la Terra com un organisme vivent, autoregulat, i l'Univers sencer com una xarxa d'éssers emergents i autoregulats.

Un capítol nou d'aquesta edició digital presenta l'aportació de Darwin, imprescindible per comprendre el món en la seva dimensió intrínsecament dinàmica, en contraposició a la visió estàtica i fixista pròpia de l'Antiguitat i l'Edat Mitjana, tan arrelada i que tant ens costa d'abandonar.

Un altre capítol aborda la decisiva pregunta sobre nosaltres mateixos: què som?, què és humà? És un

tema candent en la reflexió científica antropològica actual. La resposta actual és molt diferent a aquella que van donar-nos quan érem infants, i que encara avui és vigent en la majoria de nosaltres; d'aquí la necessitat urgent d'abordar-la i revisar-la.

D'una manera narrativa, plena de dades sorprenents, amb un llenguatge accessible i una base científica de total garantia, el lector es va adonant que el món que avui coneixem per la ciència és molt diferent al *rellotge* admirable o a la *màquina* cartesiana amb la qual ens representava el món la cosmovisió materialista i reduccionista heretada de la ciència de la primera modernitat. L'aproximació a aquesta visió científica hauria de ser imperativa per a qualsevol ésser humà actual.

El llibre està pensat també per ser utilitzat com a manual de lectura en grup, capítol per capítol, amb un guió de preguntes després de cada secció per guiar el debat. Complementada aquesta lectura amb algun dels molts materials existents sobre el tema (powerpoints, vídeos a youtube, extractes d'altres lectures...), la sessió de treball de grup resultarà interessant i realment transformadora.

***En el principio era el sueño. El cosmos y el corazón humano.* David MOLINEAUX. Edició original de Sello Azul, Santiago de Xile. Edició digital de l'Agenda Llatinoamericana, corregida i actualitzada, 2016.**

Aquest segon llibre de David Molineaux, s'enfoca més específicament a la dimensió interior del sentit, del somni o, diguem, de l'espiritualitat.

El món antic i medieval va suplir la seva ignorància científica mitjançant el recurs a la imaginació religiosa i al mite. Plató i Aristòtil van donar forma acabada a una representació del món plena de misteri, de forces divines, d'explicacions mítiques plenes d'encant i poesia, fins al punt que les mateixes religions van fer seva aquella explicació precientífica del món.

Amb l'arribada de la revolució científica, un a un van anar caient aquells misteris i creences

mítiques, exigint a tots la submissió al mètode científic experimental que només entén de proves palmàries i contundents. Els coneixements científics moderns van fer innecessaris els àngels que es creia que movien cadascuna de les esferes en que Aristòtil deia que es desplaçaven els astres. Les fórmules newtonianes de la gravetat passaven a explicar tots els moviments dels astres. El món va decantar-se: tot es podia explicar amb fórmules algebraïques, per més complexes que fossin. L'Occident sencer va quedar penetrat per aquesta visió científista, que tot ho reduïa a la matèria i les seves forces, sense lloc per a cap altre dimensió que no fos la material i la racional.

La nostra generació és hereva d'aquesta visió mecanicista del món, matemàtica, purament racionalista, sense cabuda per a l'encant i el misteri. El món indígena, ben al contrari, allunyat de la civilització tècnica capitalista occidental, ha mantingut la seva visió encantada del cosmos, d'un món amb ànima, poblat per una munió d'esperits i somnis.

En el principi era el somni, però l'autor sosté que el somni sembla estar present en el mateix desenvolupament del cosmos: a les estrelles, les galàxies, els forats negres, els vegetals, els microorganismes... al llarg de tot el desplegament del cosmos. A la llum de la ciència actual, el cosmos s'assembla cada vegada més no pas a una màquina –com se'ns ha dit–, sinó a una ment... Descobrim la presència de la intel·ligència, de la interioritat, del projecte profund que condueix al desenvolupament còsmic, és la intenció del llibre. La seva lectura ens obre una nova visió del cosmos, integralment ecològica, plena d'encant i d'interioritat, profundament espiritual.

***El universo és un dragón verde. Un relato cósmico de la creación.* Brian SWIMME. Editat en paper per Sello Azul, Santiago de Xile. Edició digital de l'Agenda Llatinoamericana, corregida i actualitzada, 2016.**

Swimme és director del Centre de la Història de l'Univers, a San Francisco, Califòrnia, productor de la sèrie de vídeos "Càntic del Cosmos". Diu ell:

Actualment s'està produint un fenomen impressionant: la transformació radical de la imatge

del món que va produint el relat còsmic del nostre origen i desenvolupament, en la mesura en que va penetrant la consciència humana. I aquesta imatge més àmplia de l'Univers ens permet i ens obliga a reinventar allò humà, ara com a part del nou relat còsmic. Hem de comprendre allò humà com a part de la dinàmica intrínseca de la Terra; sense això, no sabem què som com a espècie. L'única manera de comprendre el nostre rol en el seu sentit més ampli és reinventar allò humà com una dimensió d'un Univers en desplegament constant.

L'autor ho aconsegueix, transportant-nos a punts de vista possibilitats ara per la immensa ampliació del coneixement del cosmos. Aquest llibre de ciència és alhora un llibre de meditació, d'eco espiritualitat; un llibre tant per estudiar com per sentir i per resar. L'animador que el prengui com a text base per al seu grup, haurà d'estar atent a acollir explícitament aquesta dimensió espiritual. Serà un complement ideal per a la necessària reconversió ecocèntrica també de la nostra espiritualitat.

***Gracias, Tiburón. Un viaje por la evolución del Universo.* Manuel GONZALO. Edició original d'Editorial SB, Buenos Aires. Oferta digital de l'Agenda Llatinoamericana, 2016.**

Sobre l'esquema literari de la dissecció d'un tauró al laboratori de biologia de la universitat, l'autor fa una presentació completa sobre el panorama de l'evolució biològica. El relat està ple de dades, de reflexions i, sobretot, d'admiració i d'empatia. El lector adquireix una visió completament nova sobre l'escenari evolutiu en què estem i del qual en som resultat, amb el que, inevitablement, acaba amb una satisfactòria sensació interior de pertinença a aquesta meravella que és l'evolució de la vida. Dos annexos finals presenten la nova relació entre la fe religiosa i la ciència cosmològica i biològica. En resum, un llibre accessible, excel·lent per fer-se amb la visió i l'espiritualitat ecocèntriques pròpies de l'ecologia integral.

Els quatre llibres estan disponibles a la "Página de información y materiales complementarios" de l'Agenda: latinoamericana.org/2017/info Aneu-hi, mireu-vos-els, i decidiu quins llegireu, estudiareu en grup, recomanareu a d'altres persones...

